

MEMO

ZAAKNUMMER: 2019066070

AAN : Commissie Burgers

VAN : College van B&W, portefeuillehouder wethouder J.P. Spoor
NAMENS DEZE : Team Sociaal Domein, L.R.E. Grubben

DATUM : 31 oktober 2019

ONDERWERP : Wet verplichte ggz (Wvggz) en Wet zorg en dwang (Wzd)

Inleiding

Per 1 januari 2020 veranderen de landelijke wettelijke regels rondom de toepassing van 'verplichte zorg' voor mensen wiens gedrag als gevolg van een psychische stoornis een gevaar voor zichzelf of hun directe omgeving veroorzaakt of dreigt te veroorzaken. De bevoegdheden van de burgemeester en ons college wijzigen daardoor ook op onderdelen en er komen enkele nieuwe wettelijke taken bij. Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u hierover op hoofdlijnen.

Van opname- naar zorgwet: zorg-op-maat-gedachte staat centraal

Soms leidt een ernstige psychische aandoening bij iemand ertoe dat hij of zij een gevaar voor zichzelf of anderen is. Op dit moment is een verplichte opname in een instelling op basis van de Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz) vaak de enige manier om deze mensen te helpen en het gevaar weg te nemen.

Per 1 januari 2020 vervalt de Wet Bopz. Daarvoor in de plaats komen twee nieuwe wetten, de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd).

Ook onder de werking van de Wvggz en Wzd blijft de toepassing van verplichte zorg een uiterst middel, bedoeld voor die situaties waarin de mogelijkheid van vrijwillige zorg ontbreekt en de noodzaak tot toepassing van onvrijwillige zorg vanwege het (dreigend) ernstig nadeel desalniettemin geboden is.

Wet zorg en dwang (Wzd)

De Wet zorg en dwang regelt dat aan iemand met een psychogeriatrische stoornis (zoals bijvoorbeeld dementie) of een verstandelijke beperking tegen zijn wil zorg verleend kan worden als dat nodig is om te voorkomen dat diegene zichzelf of iemand anders ernstig benadeelt.

Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg vormt het wettelijke kader voor alle andere mensen die te maken hebben met verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Binnen de Wvggz en de Wzd zijn er meer mogelijkheden voor zorg op maat. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om binnen de Wvggz verplichte zorg ook poliklinisch of bij iemand thuis te geven. Degene die zorg krijgt, kan dan makkelijker contact blijven houden met familie en vrienden en blijven deelnemen aan de samenleving. Als alle andere mogelijkheden voor vrijwillige en verplichte zorg niet toereikend zijn, kan opname in een instelling als uiterste vorm van verplichte zorg in beeld komen.

Wettelijke taken gemeenten

Niet acute situaties

Onder de Wvggz rust op ons college de verplichting om meldingen over mensen die mogelijk verplichte zorg nodig hebben in behandeling te nemen en op de juiste waarde te schatten (triage).

In voorkomende gevallen zal het college binnen 14 dagen na ontvangst van de melding de noodzaak van de inzet van verplichte geestelijke gezondheidszorg moeten vaststellen. Dit zal plaatsvinden aan de hand van een verkennend onderzoek. Indien de noodzaak van verplichte zorg blijkt, zullen wij de Officier van Justitie vragen een verzoekschrift tot een (rechterlijke) zorgmachtiging voor te bereiden.

Als gemeente dienen we eveneens een niet acuut meldpunt verward gedrag in te richten. Voor het aannemen en verwerken van meldingen in het kader van de Wvggz en verward gedrag richten we een telefonisch meldpunt in dat 24 uur per dag bereikbaar is.

Acute situaties

In spoedeisende crisissituaties is de burgemeester bevoegd om op basis van een door een psychiater afgegeven medische verklaring te besluiten tot het nemen van een 'crisismaatregel', (Wvggz) of een 'inbewaringstelling' (Wzd). Beide maatregelen bepalen op welke manier iemand tijdelijk verplichte zorg zal ontvangen.

Vorbereidingsfase

Om optimaal voorbereid te zijn om deze nieuwe taken uit te voeren per 1 januari aanstaande, zijn een aantal zaken in gang gezet. We herijken bijvoorbeeld onze interne werkprocessen in relatie tot de nieuwe gemeentelijke taken, en sluiten zoveel mogelijk aan bij bestaande structuren. Ook werken we waar mogelijk samen als subregio Helmond – de Peel en is recent opdracht verstrekt aan GGZ Oost Brabant (Bemoeizorg) en LEVgroep (met onderaannemer Lumens) voor de uitvoering van gemeentelijke taken. Hierbij is goede communicatie naar onze inwoners van belang.

Uiteraard houden wij uw raad rondom de uitvoering en toepassing van beide wetten op de hoogte. In het tweede kwartaal van 2020 informeren wij u over de eerste ervaringen en inzichten die we hebben opgedaan.